

Asia: VN/144/2022

Hallituksen esitys eduskunnalle työttömien opiskelua ja työttömyysturva-oikeutta koskevaksi lainsäädännöksi

Yleisiä huomioita esityksestä

Voitte kirjoittaa huomionne alla olevaan kenttään.

Esitys sivutoimisen opiskelun ja työttömyysetuuden yhteensovittamisen selkiyttämistä ja nykyistä laajemman opiskelun ja oman osaamisen kehittämisen mahdollistamisesta työnhaun ohessa työttömyysetuutta menettämättä on kannatettava. Laaditun esityksen opiskeluun liittyvät työttömyysturvalain muutokset selkeyttävät opiskeluasioita sekä asiakkaiden että asiantuntijoiden näkökulmasta.

Omaehtoisia opintoja suorittavan kohdalla lakiluonnoksessa ehdotettu työnhakuvelvollisuuden muutos ei kannusta opiskelujen loppuun saattamista ja tutkintojen valmistumista, vaan voi lisätä opintojen keskeyttämistä, kun työelämään siirrytään kesken opintojen. Täysi työnhakuvelvoite ei ole sellaisenaan kannatettava opintojen alkuvaiheessa, mutta opintojen loppuvaiheessa (esim. kolme kuukautta) työnhakuvelvoitteen asentaminen on perusteltua. Loppuvaiheeseen sijoittuva työnhakuvelvollisuus tukisi ja nopeuttaisi koulutuksen jälkeistä työllistymistä. Lakiluonnoksessa esitetty työnhakukeskusteluiden järjestäminen kolmen kuukauden välein tulisi myös kohdistaa opintojen loppuvaiheeseen.

Lausuttavaa luonnoksen työttömyysturvalakia koskevista muutosesityksistä

Voitte kirjoittaa huomionne alla olevaan kenttään.

Lakiluonnokseen kirjattu esitys työttömyysturva-asioiden käsittelyprosessista on tavoitteeltaan sujuvoittava, viivytyksettömyyteen ja yhdenmukaisuuteen tähtäävä ja siten kannatettava. Lakiin tai sen soveltamisohjeeseen olisi tärkeä saada mahdollisimman yksiselitteisesti määriteltyä ne opinnot, joiden vaikutusta työttömyysetuuteen kuuluu selvittää ja ne opinnot, joita ei tarvitse selvittää, eikä työnhakijan viranomaiselle edes ilmoittaa.

Esityksessä ei ole juurikaan huomioitu opintomahdollisuuksien kasvun vaikutusta kuntien työmarkkinatukimenoihin. Omaehtoisten opintojen käytön laajentaminen kasvattaa sekä kuntien työmarkkinatukimaksuja että tulevaisuuden työttömyysturvaan liittyviä rahoitusvastuita. TE-palveluiden paikallistasolle siirtämiseen liittyvän kannustavan rahoitusmallin mukaisesti kunnille edullisinta olisi kannustaa työnhakijoita ensisijaisesti työhön siirtymiseen kesken opintojen. Kuitenkin opintojen loppuunsaattamisella on jatkon työllistymismahdollisuuksia arvioitaessa sekä yksilölle, yhteisölle kuin työllistävälle työnantajallekin erityisen suuri merkitys.

Lausuttavaa työttömyysetuudella tuettuna omaehtoisia opintoja opiskelevien palveluprosessista ja työnhakuvelvollisuudesta

Voitte kirjoittaa huomionne alla olevaan kenttään.

Esityksen mukaan arviolta yli kuukauden ajan työttömyysetuudella tuettuna omaehtoisia opintoja opiskelevalle työnhakijalle, joka on suorittanut ammatillisia valmiuksia antavan koulutuksen, järjestettäisiin työnhakukeskustelu kolmen kuukauden välein. Lisäksi esityksen mukaan myös työnhakijoita nykyisin koskeva määrältään alennettu työnhakuvelvollisuus rajattaisiin koskemaan vain sellaisia omaehtoisia opintoja opiskelevia, jotka eivät ole suorittaneet peruskoulun tai lukion jälkeistä tutkintoon johtavaa, ammatillisia valmiuksia antavaa koulutusta.

Koulutustason noston ja kohtaanto-ongelman ratkaisemisen kannalta on tärkeää, että jokainen aloitettu koulutusjakso viedään suunnitelmallisesti ja ripeästi päätökseen. Työnhakijoiden osaamistason nostaminen on elinvoimaisen yhteisön laajenemisen edellytys. Työnhakuvelvollisuuden noudattaminen ja työnhakukeskusteluiden järjestäminen voi johtaa siihen, että suunnitelmallinen, tavoitteellinen opintojen loppuun saattaminen ei ole tavoitteena silloinkaan, kun se olisi tarpeen. Tämä seikka ja sen merkitys osaavan työvoiman saatavuuden varmistamiseen olisi arvioitava erityisen huolella. Lisäksi työnhakukeskustelujen, niistä seuraavien virkailijavelvoitteiden sekä työnhakuvelvollisuuksien seuraaminen opintojen päätoimisuuden tarkastelun yhteydessä lisäävät TE-henkilöstön työmäärää merkittävästi. Tämä työmäärän lisääntyminen tulisi huomioida resurssiarvioissa ja -kohdennuksissa todellisella tasolla.

Työnhakuvelvoitteen asettaminen opintojen yhteyteen olisi tarkoituksenmukaisinta kohdentaa opintojen loppuvaiheeseen. Tällä tuettaisiin sekä opintojen loppuun saattamista, että nopeampaa siirtymää opinnoista työmarkkinoille. Opintojen loppuun saattaminen on arvokas lisä jatkon työllistymismahdollisuuksia arvioitaessa. Omaehtoiset opinnot työttömyysetuudella ovat yksi vaikuttavimmista työnhakijoiden työllistymistä edistävästä palveluista, joten ei ole kannatettavaa, että opintoedellytyksiä heikennetään.

Lausuttavaa opiskelua koskevasta työttömyysturvan käsittelyprosessista

Voitte kirjoittaa huomionne alla olevaan kenttään.

Kannatamme esityksiä, joilla pyritään sujuvoittamaan työnhakijan työttömyysturva-asioiden käsittelyä. On perusteltua, että rutiininomaisia asioita, joihin ei liity työvoimapoliittista harkintaa, voitaisiin jatkossa käsitellä paikallistasolla asiakkaan oman työvoimaviranomaisen toimesta.

Sokka Tuuli
Iisalmen kaupunki - Työllisyyspalvelut